

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2022-2026
CDA HOUTEN, SCHALKWIJK, 'T GOY EN TULL EN 'T WAAL

Zij aan zij

Januari 2022

In het kort

Wat het CDA in Houten drijft: laten we elke dag opnieuw samen werken aan een samenleving die niet draait om "ieder voor zich" maar om "zij aan zij".

We maken nadrukkelijk keuzes die zich richten op een dorp dat we door willen geven aan volgende generaties: recht doen, gezond leven, verschil verbinden. Daarvoor willen we samen verantwoordelijk zijn.

Het CDA wil mensen tot hun recht laten komen (**publieke gerechtigheid**), zodat iedereen naar vermogen mee kan doen (**gespreide verantwoordelijkheid**), omziet naar elkaar (**solidariteit**) en bouwt aan een mooie toekomst voor onze kinderen (**rentmeesterschap**).

CDA Houten, Schalkwijk, 't Goy, Tull en 't Waal

1 - Houten: 4 dorpen en een buitengebied | Het CDA wil de kern Houten meer verbinden met de andere dorpen en het buitengebied. En het buitengebied meer verbinden met de regio.

2 - De gemeente is er voor de inwoners. Niet andersom | Het CDA wil dat de gemeente ervoor zorgt dat inwoners goed kunnen volgen waarom de gemeente bepaalde besluiten neemt. We vinden het belangrijk dat inwoners ervaren dat de gemeente er voor hen is.

3 - Initiatieven van Houtenaren koesteren | Het CDA wil dat de gemeente actief goede initiatieven van inwoners oppikt en ondersteunt.

4 - Houtenaren mogen en kunnen meedoen | Het CDA wil meer aandacht voor de specifieke Houtense zorgbehoeftes.

5 - Duurzaamheid als dure Houtense plicht | Het CDA wil de Houtense duurzaamheidsambities 'van onderop' invullen. Niet alleen lokaal de lasten, maar ook lokale (financiële) lusten.

6 - Vervoer en mobiliteit | Het CDA wil een Houten waarin onze karakteristieke fiets- en wandelstructuur goed samengaat met noodzakelijk autoverkeer.

7 - Meer aandacht voor jongeren en gezinnen | Het CDA wil meer prioriteit voor het aantrekkelijk maken van Houten voor jongeren en gezinnen. Dit vraagt tijd en geld voor een breed scala aan onderwerpen van jeugdzorg tot evenementen, van leesbevordering tot recreatie.

8 - Het grote belang van sport, cultuur, verenigingen en kerken | Het CDA wil de bijdrage van sport, cultuur, verenigingen en kerken aan de Houtense samenleving verder stimuleren. Dit vraagt maatwerk: dit kunnen subsidies zijn, denk- of menskracht, locaties en regelgeving.

9 - Houten bruist? Winkelen, vermaak en ondernemerschap | Het CDA wil Houten meer laten bruisen. Tegengaan van leegstand, het ruimte bieden aan ondernemerschap en het opkrabbelen uit de coronapandemie zijn nodig voor een vitaal en bruisend Houten.

10 - Wonen in en rond Houten | Het CDA wil meer Houten bouwen, want wonen is een basisrecht. Slim bouwen naar Houtense woonwensen. Omgeven door groen, gericht op sociale samenhang, verbonden door fiets- en wandelpaden en niet te hoog.

CDA in Houten

In maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Houten kiest 31 nieuwe volksvertegenwoordigers.

Verkiezingen zijn een beoordeling van de afgelopen vier jaar en een opdracht voor de komende vier.

Een herkenbaar, betrouwbaar en constructief geluid

We leven in een onzekere tijd. Met zorgen over het klimaat, de coronapandemie, het woningtekort en een afnemend vertrouwen in de overheid. Deze thema's spelen ook in Houten. Dit vraagt om een lokale partij die nauw verbonden is met de samenleving, met wortels tot in de haarvaten ervan. En om een lokale partij met een antenne voor wat er in Houten, maar ook daarbuiten, speelt.

Het CDA is een middenpartij. Tegen de stroom van polarisatie en individualisering in zoeken we de verbinding en de nuance. Met inwoners en met andere partijen. Zij aan zij.

Genoeg te doen in Houten

Houten is nooit af: dit gaat niet alleen over het bouwen van huizen, maar ook over het organiseren van zorg, ondersteunen van verenigingen, meer vermaak bieden voor jongeren en het blijven maaien van het gras ... Met beperkte middelen zoveel mogelijk willen doen op een eerlijke en verantwoorde manier. In dit programma geven we daaraan richting voor de komende vier jaar.

Programmacommissie 2022-2026

Evert Jan van Asselt, Robert Pelleboer, Josien de Reuver, Pieter de Winter

Inhoudsopgave

- BLADZIJDE 5 Voorwoord: **Zij aan zij in Houten**
- BLADZIJDE 6 Uitgangspunten: **Solidariteit, rentmeesterschap, gerechtigheid en gespreide verantwoordelijkheid**

- BLADZIJDE 9 1. Houten: 4 dorpen en een buitengebied
- BLADZIJDE 13 2. De gemeente is er voor de inwoners. Niet andersom
- BLADZIJDE 21 3. Initiatieven van Houtenaren koesteren
- BLADZIJDE 23 4. Houtenaren mogen en kunnen meedoen
- BLADZIJDE 28 5. Duurzaamheid als dure Houtense plicht
- BLADZIJDE 36 6. Het OV en de auto in Houten Fietsstad
- BLADZIJDE 42 7. Meer aandacht voor jongeren en gezinnen
- BLADZIJDE 48 8. Het grote belang van sport, cultuur, verenigingen en kerken
- BLADZIJDE 54 9. Houten bruist? Winkelen, vermaak en ondernemerschap
- BLADZIJDE 59 10. Wonen in en rond Houten

VOORWOORD

Zij aan zij

Wat het CDA in Houten drijft: laten we elke dag opnieuw werken aan een samenleving die niet draait om "ieder voor zich" maar om "zij aan zij".

Wij kiezen in 2022-2026 nadrukkelijk voor balans, samenwerking en creativiteit; in kleinere sociale verbanden en in de grotere publieke sfeer. Thuis, op het schoolplein, in het dorp, op het werk.

Herstel van politiek vertrouwen van Houtenaren en van CDA-kiezers vraagt van ons herkenbare en begrijpelijke politieke keuzes. Keuzes die zich nadrukkelijk richten op een land dat we beter door willen geven aan volgende generaties: *recht doen, gezond leven, verschil verbinden*. En daarvoor willen we *samen verantwoordelijk* zijn.

We realiseren ons dat politiek niet alles is en niet alles politiek. Daarom zit er ook relativering en nuance in wat we lokaal doen om iets te betekenen voor onze Houtense inwoners: ruimte en respect voor elkaar en voor verschillende afwegingen.

ONZE UITGANGSPUNTEN

Solidariteit

Rentmeesterschap

Gerechtigheid

Gespreide verantwoordelijkheid

Vanuit overtuiging zij aan zij in Houten

De vier uitgangspunten van het CDA zijn nog altijd actueel. Ze dagen ons uit om in beweging te komen, om net iets verder te springen dan we vanuit onszelf zouden doen. Ze zeggen iets over de manier waarop we de samenleving met elkaar inrichten.

Kort samengevat: het doel van christendemocratische politiek is altijd geweest om mensen in hun gezin, hun omgeving en samenwerkingsverbanden tot hun recht te laten komen (**publieke gerechtigheid**), opdat zij in verantwoordelijkheid en naar vermogen een bijdrage kunnen leveren aan de samenleving (**gespreide verantwoordelijkheid**), omzien naar elkaar (**solidariteit**) en bouwen aan een perspectiefrijke toekomst voor onze kinderen (**rentmeesterschap**).

Zo bezien zijn de vier kernwaarden van CDA zowel bedoeld als uitgangspunten en als aansporing om in de eigen tijd vernieuwend te zijn. Ook in Houten.

Wat is het CDA in Houten?

Midden in de samenleving – De A van CDA staat voor appèl. We zijn – zo gezien – geen partij, maar een oproep. We doen een Christen Democratische oproep. Dit betekent dat we niet naar binnen gericht willen zijn, maar naar buiten, naar de ander. We willen in Houten herkenbaar zijn door de manier waarop we verbinding zoeken en verschillen overbruggen.

Lokale volkspartij – We richten ons op alle Houtense inwoners. Daarom zijn we tegen polarisatie: de samenleving is meer dan de optelsom van individuele belangen. We willen midden in de samenleving staan en niet aan de flanken.

Vaste waarden – We leven niet in een vacuüm; we bouwen verder op hoe Houten aan ons is overgedragen. Als CDA zoeken we continu naar manieren om wat waardevol is te behouden en te vernieuwen.

Nieuwe wegen – We zijn bereid te vernieuwen, te innoveren. Dit kan betekenen dat we keuzes moeten maken die op korte termijn pijn doen. Maar dat kan nodig zijn om ons dorp op de best mogelijke manier door te geven aan komende generaties.

Houten: 4 dorpen en een buitengebied

Houten is groter en rijker dan alleen Noord en Zuid. Onze gemeente telt vier dorpskernen en een buitengebied. In het buitengebied liggen de kernen Schalkwijk, 't Goy en Tull en 't Waal. Dit zijn parels in ons Houtense landschap.

Maar parels kunnen hun glans verliezen. Bijvoorbeeld als de dorpen in het buitengebied verder vergrijzen en er steeds minder mensen wonen. Waardoor het lastig is om voorzieningen open te houden, zoals winkels, scholen, verenigingen en kerken. Zo spelen er vele belangen in het buitengebied.

Het CDA wil de kern Houten meer verbinden met de andere dorpen en het buitengebied. En het buitengebied meer verbinden met de regio.

Castellum: poort naar het buitengebied

- **Promoot fietsroutes en wandelroutes vanaf station Castellum naar het buitengebied.** Vanuit Castellum is het prachtig fietsen en wandelen naar het buitengebied. Maak de OV-fietsen meer bekend. Dit komt ook de horeca en de winkels van Castellum ten goede.
- **Onderzoek de mogelijkheid van een nieuwe fietsbrug over het Amsterdam-Rijnkanaal vanaf Houten-Zuid.** Hiermee ontsluiten we het wandelgebied aan de andere kant van het kanaal.
- **Ontwikkel educatieve routes langs de vele fruittelers in het buitengebied.** Dit ambacht verdient aandacht van inwoners en toeristen. De verkoop van lokale producten past hierbij.
- **Stimuleer nieuwe wandelroutes door de landschappen.** Veel van het buitengebied van Houten is nu niet vrij toegankelijk.
- **Plant een nieuw bos in het buitengebied.** Bijvoorbeeld aan de overkant van het Amsterdam-Rijnkanaal, als er een nieuwe fietsbrug komt. Hiermee maken we het buitengebied meer toegankelijk voor alle Houtenaren en zetten we ook een stap in onze duurzaamheidsopgave.

Ondernemerschap in het buitengebied

Ondernemers in de agrarische sector zijn de beheerders van grote delen van ons buitengebied en zorgen goed voor de landschappelijke kwaliteit en het onderhoud daarvan. Zij moeten de ruimte krijgen om hun ondernemerschap vorm te geven. Landschap verbindt en inspireert en is een integraal onderdeel van een gezonde samenleving.

- **Zoek een nieuwe balans tussen natuur, landbouw, wonen en recreatie.** Zorg voor een vitaal buitengebied door de juiste balans te vinden tussen natuur, landbouw, wonen en recreatie.
- **Help Houtense familiebedrijven bij uitbreidingen.** Agrariërs vormen met hun bedrijvigheid, werkgelegenheid en fruitbomen de ruggengraat van ons buitengebied.
- **Ondersteun dorpscoöperaties.** Veel bewoners van Schalkwijk, Tull en 't Waal en 't Goy zetten zich via De Trossel en Mooi 't Goy in voor plaatsgenoten.

Woonkernen leefbaar houden

- **Breid woonkernen uit met kleine aantallen woningen.** Dit maakt veel verschil. Jongeren kunnen dan in de kernen blijven wonen of terugkeren, en voorzieningen kunnen in stand blijven. Ga in gesprek met de provincie over bouwen buiten de 'rode contouren'. Bouw vervolgens op plekken waar dat kan. Het is belangrijk dat betaalbare woningen worden gebouwd.
- **Geef lokale inwoners voorrang.** Bijvoorbeeld inwoners die kunnen aantonen dat zij een sterke binding hebben met het dorp. We benutten hiervoor de instrumenten die de woonvisie en woonverordening ons bieden.
- **Benut de initiatieven vanuit de lokale gemeenschap.** Inwoners van de dorpen kennen alle *ins* en *outs*. Deze kennis moeten we benutten. Bijvoorbeeld als inwoners samen grond willen kopen om een initiatief te ontwikkelen. Voorbeelden van succesvolle projecten zijn De Griend en De Wiese in Schalkwijk en 't Goyse Hofje in 't Goy.
- **Zorg voor een goede OV-bereikbaarheid van de kernen.** Het gaat om flexibele én betrouwbare OV-verbindingen met de regio en met de kernen in de plaatsen om ons heen.

HOOFDSTUK 2

De gemeente is er voor de inwoners. Niet andersom.

Maatwerk en menselijke maat: dat zijn onze twee belangrijkste speerpunten. Niet alleen hoe de gemeente zich opstelt. Juist ook hoe de inwoners dit ervaren.

Dit vraagt onder andere dat politici, bestuurders en ambtenaren merkbaar open staan voor inwoners en inwonersgroepen. Oprechte belangstelling maakt het mogelijk om keuzes te maken die inwoners begrijpen. Keuzes die op een gebalanceerde manier invulling geven aan wat de Houtense samenleving nodig heeft van de gemeente.

Het CDA wil ervoor zorgen dat inwoners goed kunnen volgen waarom de gemeente bepaalde keuzes maakt. We vinden het belangrijk dat inwoners ervaren dat de gemeente er voor hen is.

Goede communicatie en begrijpelijk taalgebruik

- **Ga uit van het 'recht om te begrijpen'**. We vinden het belangrijk dat iedereen mee kan doen in Houten. Zijn teksten of processen te ingewikkeld? Dan ontnemen we sommige inwoners de kans om mee te komen. Bijvoorbeeld om een mening te geven over een bouwplan in de buurt. Of om de juiste ondersteuning te vinden op vragen vanuit de gemeente of andere instanties.
- **Schrijf begrijpelijk**. We willen dat de gemeente begrijpelijk taalgebruik de norm maakt. De gemeente is hier nu al mee bezig, zoals met het (her)schrijven van (standaard)brieven op taalniveau B1. Maar dit moet nog meer nadruk krijgen: alle publiekelijke teksten vanuit de gemeente moeten te volgen zijn, zonder ingewikkelde woorden, lange zinnen, lijdende vormen, enzovoort.
- **Communiceer begrijpelijk**. Begrijpelijke communicatie gaat niet alleen over teksten. Het gaat ook over het kiezen van de juiste kanalen, bijvoorbeeld video's in plaats van alleen teksten, of een voorleesfunctie op de gemeentewebsite. Daarnaast gaat het ook over het geven van voldoende informatie op de juiste momenten.

Doelmatige participatie en inspraak

- **Maak als gemeente duidelijk wat wel of niet gewenst is, en waarom.** Vaak melden zich in participatietrajecten uitgesproken voor- en/of tegenstanders. Het is belangrijk dat het gemeentebestuur zich hier bewust van is en zoekt naar doelmatige participatie: *de* oplossing waar iedereen blij mee is, bestaat vaak niet. Het gaat om de eerlijke balans tussen belangen, waarbij alle betrokkenen een gelijkwaardige rol hebben kunnen spelen.
- **Maak het voor mensen, bedrijven, verenigingen en organisaties eenvoudig om zelf met voorstellen te komen.** Er leven veel ideeën in de samenleving. Het is de kunst deze te benutten. Voor concrete voorstellen moeten de drempels om die te agenderen niet onnodig hoog zijn.
- **De gemeente treedt samen met de politie daadkrachtig op tegen bedreigingen richting personen in publieke functies.** Zoals richting de brandweer, het college van B&W en onze gemeenteraadsleden. Zij zetten zich in namens en voor de inwoners van Houten.

Oog hebben voor vluchtelingen

- **Wees gastvrij voor echte vluchtelingen.** De wereld is groter dan Houten. Houten is een paradijs vergeleken met veel andere plekken wereldwijd. Gelukkig hebben heel veel mensen het goed in Houten. Daarom zijn we gastvrij voor vluchtelingen uit onveilige landen.
- **Bied vluchtelingen opvang in Houten als hierom gevraagd wordt.** Mocht het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) opnieuw een beroep doen op Houten om bij een toestroom van vluchtelingen opvang te bieden, zoals uit Afghanistan, dan zoeken we een passende locatie.

Verantwoordelijk met geld omgaan

- **Voer als gemeente zorgvuldig, spaarzaam en transparant financieel beleid.** Dit vinden we als CDA een belangrijk punt. We kunnen geld maar een keer uitgeven en dat moeten we eerlijk doen. We kunnen ook niet teveel uitgeven, omdat we toekomstige Houtenaren dan opzadelen met een schuld. Dit betekent dat gemeente en politiek keuzes moeten maken: niet alles kan. Transparantie betekent ook dat we keuzes altijd uit moeten kunnen leggen.
- **Zorg voor een sluitende (meerjaren)begroting.** Dit is een heikel punt vanwege de grote onzekerheid rondom de kosten voor Jeugdzorg en de hoeveelheid geld die de gemeente Houten vanuit het Rijk krijgt. De gemeente moet zich blijven inzetten met andere gemeentes in de regio voor eerlijke compensatie vanuit het Rijk. Ook in een sluitende begroting is het zaak om te blijven inzetten op het matigen van de lokale lasten en ruimte blijven creëren voor nieuwe initiatieven.

Rechtszekerheid en maatwerk

- **Onderzoek of de gemeente voldoende rechtszekerheid en maatwerk biedt.** Laat de Houtense Rekenkamer dit onderzoek uitvoeren. Bij de landelijke toelagenaffaire zijn mensen hardvochtig behandeld. Voor de gedupeerden bestond de rechtsstaat simpel gezegd niet.
- **Denk na over alternatieven voor het particulier afsteken van vuurwerk.** Zoals een georganiseerde vuurwerkshow. Een gemeenschappelijk plek stimuleert saamhorigheid en mensen hoeven zelf geen vuurwerk meer te kopen.

Behoud de dorpse veiligheid in Houten

Houten is relatief veilig. Dat willen we zo houden. Iedere inwoner in Houten moet zich veilig kunnen voelen, thuis en op straat.

- **Besteed aandacht aan de oorzaken van onveiligheidsgevoel.** En pak deze oorzaken zo mogelijk samen met inwoners aan.
- **Stimuleer preventie-initiatieven.** Faciliteer en ondersteun buurtpreventie.
- **Geef veiligheid de eerste prioriteit op straten en in parken.** Houten is een fiets- en wandeldorp. Inwoners moeten zich daar dag en nacht veilig kunnen voelen.
- **Zorg voor goede straatverlichting.** Goed zicht en het kunnen herkennen van personen en dingen zijn belangrijk om veiligheid te creëren. Daarnaast zorgt goede verlichting voor een prettige sfeer, uitstraling en beleving.
- **Besteed bij het bouwen van seniorenwoningen aandacht aan de veiligheid.**
- **Politie-surveillance en inzet van wijkagenten is noodzakelijk.** Dat helpt tegen inbraak en autokraak.
- **Sta geen coffeeshops toe in Houten.**

Open en toegankelijke gemeente

- **Wees als gemeente goed bereikbaar.** Altijd. Ook telefonisch. Blijf informatie op papier aanbieden voor wie dat prettig vindt of nodig heeft. Werk tegelijkertijd zo veel mogelijk digitaal.
- **Schrap overbodige regels en maak formulieren eenvoudiger.** Administratie hoort bij eerlijke en transparante besluiten. Maar vaak leidt (starre) administratie tot een niet-toegankelijk gemeente. Dit frustrleert inwoners en ondernemers.
- **Open het gemeentehuis voor burgerzaken 's avonds en zaterdag op afspraak.** Dat biedt inwoners en ondernemers meer flexibiliteit om buiten (hun) werktijden zaken te regelen.
- **Plaats een pasfoto-automaat in het gemeentehuis.** Dat is handig bij de aanvraag van paspoort, rijbewijs of ID-kaart buiten winkeltijden.
- **Benut de (vergader)ruimtes van het gemeentehuis beter.** Maak het mogelijk deze te huren en organiseer meer exposities in het gemeentehuis. En laat bijvoorbeeld iedere inwoner zich vrij voelen om 6 dagen per week het gemeentehuis binnen te lopen als daar behoefte aan is en het mogelijk is.

HOOFDSTUK 3

Initiatieven van Houtenaren koesteren

We zijn in Houten gezegend met veel vrijwilligers en deskundige en betrokken inwoners. Het is dan ook niet vreemd dat in Houten veel ideeën ontstaan of initiatieven worden genomen op heel veel vlakken.

Dit zijn niet alleen vaak goede initiatieven, het zijn ook nog eens initiatieven die al op draagvlak kunnen rekenen en waar vaak positieve energie in zit. Dit zijn kansen voor de gemeente om zij aan zij op te trekken en slimme afspraken te maken.

Het CDA wil dat de gemeente actief goede initiatieven van inwoners oppikt en ondersteunt.

Belonen van betrokken inwoners

- **Durf als gemeente los te laten.** Zie inwoners en andere betrokkenen niet als onvermijdelijke bezwaarmakers, maar als extra schouders onder een idee of initiatief.
- **Ondersteun wijk- en buurtinitiatieven.** In de praktijk blijkt het nog vaak lastig voor inwoners om een initiatief uit te kunnen voeren. Geef ook hierin inwoners de ruimte: maak procedures eenvoudiger en probeer zo snel mogelijk ondersteuning aan te bieden vanuit de gemeente. Bij voorkeur van ambtenaren die Houten goed kennen.
- **Ondersteun inwoners en omwonenden bij omgevingsinitiatieven.** Houten heeft er belang bij dat initiatiefnemers en betrokkenen met elkaar optrekken en aan elkaar gewaagd zijn. De gemeente moet hierin een rol spelen als partijen elkaar uit het oog dreigen te verliezen. Onder meer door actief te zorgen dat initiatiefnemers zo vroeg mogelijk betrokkenen meenemen in hun initiatief.
- **Stimuleer Houtenaren om regionale producten op de markt te brengen en te consumeren.** Voor lokaal voedsel is er al het consumentenplatform 'Fiets voor m'n eten' in de Kromme Rijnstreek.

HOOFDSTUK 4

Houtenaren mogen en kunnen meedoen

De samenleving? Dat zijn we zelf. Elke inwoner van Houten, jong en oud.

Het CDA vindt het belangrijk dat iedereen volop mee kan doen. Ieder met zijn eigen talenten en capaciteiten. Sommige inwoners hebben hierbij meer hulp nodig dan anderen. Voor die mensen moet de gemeente er zijn.

Het CDA wil meer aandacht voor de specifieke Houtense zorgbehoeftes.

Focus op het Houtense zorglandschap

Het Houtense zorglandschap kent verschillende grote, middelgrote en kleine aanbieders. De trend van groter wordende zorgorganisaties kan dit veranderen.

- **Wees zuinig op de lokale middelgrote en kleine zorgaanbieders.** Vaak zit bij deze organisaties veel lokale kennis en innovatiekracht.
- **Stimuleer de innovatiekracht van zorgorganisaties.** Door als gemeente actief met zorgorganisaties mee te denken wanneer zij nieuwe initiatieven starten, zoals investeren in panden. Versimpel bijvoorbeeld voor deze organisaties het aanvraagproces of denk mee in het slim wijzigen van het bestemmingsplan.

Investeren in sociale voorzieningen

De almaar uitdijende uitgaven aan sociale voorzieningen zijn een zorg voor de begroting van de gemeente. Maar toch mag dat er niet toe leiden dat zorgbehoevenden hieronder lijden. Dit vraagt om een Houtense definitie van Jeugdhulp en WMO-zorg.

- **Continueer de pilot 'Op Koers'**. De Houtense Werktafel en Op Koers zijn voorbeelden van succesvolle sociale voorzieningen. Die zijn het geld waard, zeker gezien de huidige tekorten op de arbeidsmarkt.
- **Communiceer duidelijk welke sociale voorzieningen er zijn**. Vaak zijn deze niet (goed) bekend in de samenleving. Attendeer kerken, sportclubs, verenigingen en stichtingen hierop en kijk wat mogelijk is om samen te doen.
- **Armoedebeleid en schuldhulpverlening zijn ook in Houten nodig**. Ook hier leven inwoners die al dan niet buiten hun schuld om in financiële problemen zijn gekomen.
- **Ondersteun de bibliotheek bij de drie maatschappelijke opgaven voor Houten**. Deze opgaven staan in het Bibliotheekconvenant uit 2020 en zijn: een geletterde samenleving, het bevorderen van participatie in de informatiesamenleving, en het bevorderen van een leven lang ontwikkelen, voor alle inwoners van Houten.

Inclusieve samenleving

- **Realiseer toegankelijke routes naar het gemeentehuis en andere belangrijke locaties voor blinden en slechtzienden.** Nu missen de witte ribbeltjes tussen het station en het gemeentehuis. Ga met inwoners met een beperking in gesprek om erachter te komen waar behoefte aan is. Wie minder mobiel is of minder goed of niet kan zien, moet volop mee kunnen doen in de samenleving. Dat geldt ook voor ieder ander met beperkingen.
- **Verbeter de digitale toegankelijkheid voor blinden en slechtzienden.** Als de website van de gemeente niet toegankelijk is, lopen zij veel informatie mis.
- **Verbeter de onlogische op- en afgangen van de Houtense stoepen.** Deze verschillen veel van elkaar en zijn vaak niet logisch aangelegd. Dit veroorzaakt veel ongemak voor mensen die slecht ter been zijn.
- **We werken actief aan een gemeente waar LHBTI+'ers zich thuis voelen.** Bijvoorbeeld door aandacht op scholen, sportverenigingen, een jaarlijkse week over LHBTI+ en verzorgingstehuizen die een 'roze loper' certificaat halen.

Ouderen kunnen meedoen

Ouderen hebben het over het algemeen goed in Houten. Dit is iets om trots op te zijn. Maar juist daarom is het een plicht om te zorgen voor hen die niet vanzelfsprekend (meer) mee kunnen doen.

- **Degene die zorg nodig heeft, bepaalt wat er gebeurt.** Binnen de mogelijkheden die er zijn. Als iemand dat niet alleen kan bepalen, krijgt hij hierbij ondersteuning. Duidelijk moet zijn wie het overzicht heeft.
- **Zet in op vervangende zorg.** Mantelzorgers zijn onmisbaar in ondersteuning van ouderen. Deze zorg voor elkaar vinden mensen vaak vanzelfsprekend, maar kan ook te zwaar zijn. Dan is tijdelijk vervanging wenselijk, zogenaamde respijtzorg.
- **Versimpel de administratie rondom de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO).** Een WMO-aanvraag kan nu veel administratie met zich mee brengen.

HOOFDSTUK 5

Duurzaamheid als dure Houtense plicht

Het klimaatprobleem raakt iedereen, de hele wereld. Nederland kan dat niet alleen oplossen, laat staan Houten.

Maar we kunnen en moeten wel ons steentje bijdragen. Dit past ook echt bij het CDA: we hebben een opdracht voor volgende generaties vanuit rentmeesterschap en solidariteit. Hoe meer mensen hun schouders eronder zetten, hoe verder we samen kunnen komen.

Het CDA wil de Houtense duurzaamheidsambities 'van onderop' invullen. Niet alleen lokaal de lasten, maar ook lokale (financiële) lusten.

Energietransitie

De ambities in de energietransitie zijn fors. Daarbij zijn alle inwoners nodig. Of het nou gaat om isoleren, ventileren of warmteafgifte in onze gebouwen, of dat het gaat om alternatieven voor gas of draagvlak voor windmolens en zonnepanelen: we komen alleen verder als we samenwerken.

Dit vraagt om ondersteuning en samenwerking met Houtense partijen, zoals verenigd in de Houtense Energietafel, bij het **besparen** en **opwekken** van energie:

- Samen energie **besparen** met betere isolatie en geoptimaliseerde ventilatie, zowel particulier als zakelijk.
- Samen (coöperatief) energie **opwekken** van elektriciteit op eigen daken van woningen en bedrijven. En elders in Houten via coöperatieve projecten.

Natuurlijk moeten de randvoorwaarden voor besparen en opwekken op orde zijn. Zo kan het energienet in de huidige vorm de groei niet aan; een enorme uitdaging. Met alle zonnepanelen op de daken van onze woningen willen de eigenaren tenslotte altijd leverzekerheid van de stroom die ze opwekken.

Zuiniger met energie

De aanpak van het klimaat begint met energiebesparing. Daarom:

- **Bied ieder huishouden een gratis gesprek aan over verduurzaming van de woning.** Laat ook zien wat het oplevert, zodat we bouwen aan bewustwording. Werk daarbij samen met Energierijk Houten. Zo kunnen burgers 'ontzorgd' worden.
- **Ondersteun Houtense coöperaties in gezamenlijke inkoopacties.** Zonnepanelen, glas of isolatie kunnen bewoners al samen inkopen via coöperaties als Energierijk Houten. Dat scheelt de inwoners geld bij de investering en later bij de energierekening.
- **Geef elke wijk een dekkende infrastructuur van oplaadpunten.** Onderzoek of laadpalen kunnen worden geïntegreerd in lantaarnpalen.

Verduurzamen

- **Ondersteun initiatieven voor gezamenlijk autobezit (deelauto's).** Meerdere deelplatforms hebben al elektrische auto's.
- **Neem circulair beton standaard op in de bestekken voor bestrating.**
- **Bevorder het ontsteden van (particuliere) tuinen.**
- **Schiet duurzaamheidsinvesteringen voor maatschappelijk vastgoed voor.** Laat de gemeente investeringen in duurzaamheid voorfinancieren wanneer het gaat om maatschappelijk vastgoed zoals scholen, buurthuizen, verenigingsgebouwen en cultureel erfgoed. Dit bespaart organisaties veel werk en vermindert energiekosten.

Zonnevelden

- **Pak nieuwe initiatieven voor energietransitie samen op met coöperaties.** Zo wordt een initiatief niet van één ondernemer, maar deelt de samenleving ook mee in de opbrengsten van de energietransitie. Zo wordt de energietransitie van ons allemaal. Bij grootschalige initiatieven hoeft niet alleen aan zon en wind gedacht te worden, maar ook aan andere innovatieve opties.
- **Het volleggen van grote daken met zonnepanelen heeft prioriteit.** Naast nieuwe en bestaande bedrijfsgebouwen zijn huizen en parkeeroverkappingen van particulieren en Vestede van belang.
- **Zorg dat zonnevelden wegvallen in het landschap.** Leg zonnevelden niet in open groene velden, maar pas ze in, in het landschap. De huidige toegestane 100 hectare is in beginsel voorlopig genoeg. Meer is een te grote aantasting van het landschap en de landbouw. Tenzij slim ingepast op plekken als braakliggende gronden of in de berm van snelwegen.

Windturbines

- **Plaats windturbines bij voorkeur langs snelwegen en bedrijventerreinen.** Dat betekent niet op voorhand meer windmolens, maar wel een positieve grondhouding tegenover initiatieven die samen met de buurt zijn opgezet, en waarbij de volgende uitgangspunten worden gehanteerd: windturbines zoveel mogelijk in de nabijheid van snelwegen, in lijnopstelling aansluitend bij andere lijnen in het landschap, en door een lokale energiecoöperatie, waarbij 100% lokaal eigendom en participatie het uitgangspunt is.

Energiezekerheid

- **Bedenk dat duurzame energie betaalbaar en betrouwbaar moet zijn.** Het inpassen van duurzame energie is technisch lastig. Ook bij extreem weer zal er voldoende energie beschikbaar moeten zijn. Dat betekent dat Houten met netbeheerders aan de slag moet om het netwerk in de regio en in Houten voor te bereiden op de energietransitie. Waarbij elektrisch rijden, warmtepompen en fluctuerende energietoevoer van windturbines en zonnepanelen opgevangen kunnen worden.
- **Betrek ook de afnemers van de stroom bij de energietransitie.** De garantie dat opgewekte stroom altijd aan het net kan worden geleverd, kan niet zonder afnemers van stroom op momenten van overaanbod. Denk aan energievragers die vertraagd kunnen worden voorzien van stroom, zoals boilers die op afstand kunnen worden ingeschakeld.

Duurzaam onderhoud van parken en wegen

- **Trek voldoende geld uit voor netjes onderhouden openbare ruimte.** Het openbaar groen verdient het om goed te worden onderhouden. De kwaliteit van het onderhoud is af en toe onvoldoende. Dat doet afbreuk aan de buurten. In een schone openbare ruimte voelen inwoners zich veiliger.
- **Faciliteer bewoners en bedrijven die onkruid op verharding verwijderen.**
- **Faciliteer groepen bewoners die in hun eigen wijk afval opruimen.** Geef ze een prikker, zakhouter en hesje op kosten van de gemeente. En nog belangrijker: spreek de waardering uit voor hun inzet. Vele handen maken licht werk, en voor de gemeente zijn dit soort initiatieven goud waard: zowel de schone Houtense omgeving als de saamhorigheid die hiervan uitgaat.
- **Optimaliseer de subsidie voor de aanleg van groene daken.** Nu zijn er meer aanvragen dan er budget is. Groene daken bufferen het water. De kans op wateroverlast neemt af.

HOOFDSTUK 6

Vervoer en mobiliteit

Het CDA kiest voor een schoon, duurzaam en bereikbaar Houten. Dit betekent dat we ons altijd eerst willen richten op de mogelijkheden voor voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer.

De auto is een welkome gast, zeker als deze steeds meer elektrisch wordt. Autoverkeer is belangrijk voor de bereikbaarheid van voorzieningen in en rond Houten. Wel kan bevoorrading en thuisbezorging minder auto-intensief.

Het CDA wil een Houten waarin onze karakteristieke fiets- en wandelstructuur goed samengaat met noodzakelijk autoverkeer.

Houten Fietsstad – die titel dragen we trots als dorp

Houten is de meest fietsvriendelijke gemeente van Nederland. Inwoners vinden het daarom prettig om in Houten te wonen. De elektrische fiets biedt kansen voor woon-werkverkeer. Goede fietsroutes nodigen uit vaker op de fiets te stappen en om langere afstanden af te leggen.

Daarom:

- **Kom tot een fietspad Houten - Culemborg.** Deze schakel ontbreekt nu in het fietslandschap van Houten. Sluit daarbij aan bij de plannen voor een snelfietspad langs het spoor tussen Den Bosch, Geldermalsen, Culemborg, Houten naar Utrecht, waaronder een fietsbrug over de Lek bij Culemborg.
- **Zorg voor een veilige fietsverbindingen tussen Houten en Bunnik.** Dit versterkt de regionale fietsinfrastructuur. Blijf het fietsverkeer in Houten bevorderen en veiliger maken.

Houten Fietsstad – die titel dragen we trots als dorp

- **Richt fietspaden in op de moderne tijd: breder en zonder obstakels.** Fietsen zijn tegenwoordig sneller, stiller en breder dan vroeger. Pas de fietspaden daarop aan. Dat is veiliger.
- **Organiseer een jaarlijkse Houtense fietsdag.** We vieren met elkaar dat Houten de beste fietsstad ter wereld is. We sluiten bijvoorbeeld de Rondweg af en organiseren daar een leuke *food market* met Houtense ondernemers.
- **Stimuleer elektrische fietsen in plaats van bezorgscooters.** Bezorgscooters zorgen soms voor onveilige situaties.

Niet alle wegen lopen via Utrecht ...

- **Zorg voor directe OV-verbindingen.** Alle OV-lijnen gaan nu via Utrecht. Een directe lijn van Nieuwegein naar Bunnik via Houten mist.
- **Zorg voor goede bereikbaarheid van het St. Antonius Ziekenhuis.** Er is immers geen huisartsenpost meer in Houten.
- **Verbeter het vervoer naar bedrijventerreinen.** Er loopt reeds een pilot.
- **Werk bij nieuwe routes met omliggende gemeenten samen.** De ontwikkeling en promotie van (nieuwe) wandelroutes en recreatieve fietsroutes kan Houten het beste samendoen met andere gemeenten. Immers, onze leefwereld houdt niet op bij de grenzen van de gemeente.

Als je minder mobiel bent

Wie met regulier OV kan reizen, kan dat gebruiken. Maar OV binnen de Houtense Rondweg is niet realistisch. Voor inwoners die geen gebruik kunnen maken van reguliere vervoersstromen, zijn er voor ritten binnen Houten alternatieven nodig.

- **Geef lokale vervoersinitiatieven een volwaardige plek.** De vrijwilligers van de stichting 'Vervoer Houten' rijden al met elektrokarren binnen de Rondweg. Zorg dat dit kan uitbouwen tot een volwaardige, stabiele organisatie. Buiten de Rondweg is er AutoMaatje, wat aanvullend is op regiotaxi en OV.

De auto in en rond Houten

- **Vermijd betaald parkeren in Houten.** De 'Blauwe Zones' voldoen.
- **Maak zoveel mogelijk parkeerplaatsen groen.** Bij gras-parkeren worden open stenen gebruikt in plaats van dichte stenen. Het regenwater kan dan in de bodem zakken en dat belast het riool minder.
- **Realiseer een volledige aansluiting van de Limesbaan op de A12.** Vanuit Houten-Zuid kan dan direct naar de snelweg worden gereden, in plaats van over de Staart. De huidige driekwart aansluiting zorgt voor sluipverkeer in het buitengebied vanuit Bunnik.
- **Stimuleer het plaatsen van geluidsschermen naast de A27.** Het geluid dringt nu door tot binnen de Rondweg. Kies daarbij voor begroeide schermen en schermen met zonnepanelen.

HOOFDSTUK 7

Meer aandacht voor jongeren en gezinnen

Onze jeugd en jongeren zijn de toekomst van Houten. Ondanks dat beleid vaak over hun toekomst gaat, hebben zij weinig stem hierin. Dat speelt een belangrijke rol in de keuzes die we als CDA willen maken.

In algemene zin gaat het goed met de jeugd van Houten. Maar op punten kan het wel beter: we willen investeren in passender jeugdbeleid en onze jongeren meer en beter vermaak bieden in Houten zelf.

Het CDA wil meer prioriteit voor het aantrekkelijk maken van Houten voor jongeren en gezinnen. Dit vraagt tijd en geld over een breed scala aan onderwerpen van jeugdzorg tot evenementen, van leesbevordering tot recreatie.

Houtense jeugd en jongeren fijn laten opgroeien

Houten biedt veel voor kinderen en jeugdigen. Een prettige, groene en leefomgeving, en voor wie dat nodig heeft goede jeugdhulp.

- **Houten doet mee aan de “beweging naar 0”.** Zo min mogelijk kinderen die gebruikmaken van jeugdhulp is het uitgangspunt.
- **Zet in op demedicalisering.** Kijk eerst wat vanuit de eigen omgeving (familie, kerken, verenigingen, stichtingen) en de preventieve voorzieningen geboden kan worden.
- **Bepaal op basis van een visie wat jeugdhulp in Houten wel is en wat dit niet is.** Daarmee houden we de jeugdhulp gefocust en betaalbaar.
- **Blijf Fladderen ondersteunen.** Het jaarlijkse feest in de vakantie voor kinderen is een groot succes en willen we blijvend ondersteunen.

Hulp aan jongeren

Jeugdhulp moet beschikbaar zijn voor wie dit nodig heeft. De nadruk ligt hierbij niet enkel op het kind, maar ook wat aan ondersteuning in het gezin nodig is.

- **Werk bij problemen in het gezin met 1 plan en 1 regisseur.** Met aandacht voor juridische problemen, relationele problemen, ouderschapsproblemen, veiligheid en schuldenproblematiek. Want, nu zijn er te vaak te veel hulpverleners in huis die onvoldoende samenwerken.
- **Zorg voor een goede verbinding tussen het jeugddomein en scholen.** Maak slimme koppelingen, bijvoorbeeld door jeugdhulp ook op scholen mogelijk te maken.
- **Organiseer jeugdhulp snel en zonder veel administratie.** Probeer zo veel mogelijk wachtlijsten weg te werken.

Voorzieningen voor jeugdigen toegankelijk

- **Blijf 'van Houten&co' subsidiëren.** Het is de centrale speler in het Houtense jeugdwerk. 'van Houten&co' is toegankelijk en heeft een vrij grote naamsbekendheid. Hier mogen we trots op zijn. Besef wat dit waard is en hou het daarom in stand.
- **Benut het potentieel, de expertise en de ambitie van de bibliotheek om jongeren te enthousiasmeren voor lezen.** Zoek hier ook de samenwerking met scholen. De bibliotheek is door de koffiemogelijkheid leuker en toegankelijk geworden. Maak hier nog meer gebruik van.
- **Zet fors in op het wegwerken van taalachterstanden.** De beheersing van de Nederlandse taal is onmisbaar om mee te kunnen doen in de samenleving.

Knap jongerencentrum Enter op

- **Knap het gebouw van Enter op.** Dan beschikt Houten weer over een volwaardige jongerenfaciliteit. Het gebouw heeft nu flink achterstallig onderhoud.
- **Ondersteun initiatieven voor chill-plekken voor de jeugd.** Hiermee creëren we voor jongeren een fijne plek om samen te komen.

Uitgaan in Houten

In Houten zijn weinig voorzieningen waar jongeren elkaar kunnen treffen. Om te dansen, te poolen, darten, wat te drinken.

- **Overleg met jongeren wat voor voorzieningen zij het liefste zien.** Benader ondernemers daarop actief om hier een mooie organisatie neer te zetten. Bijvoorbeeld door een prijsvraag.
- **Wijs een locatie aan waar een uitgaansgelegenheid zich kan vestigen.** Daag als gemeente ondernemers actief uit om een leuke voorziening in Houten te realiseren voor jongeren, 18+'ers en 18-'ers.
- **Benut het jongerenpanel dat sinds kort bestaat.** Als stem van de jongeren kunnen zij namens de jeugd spreken. Geef het jongerenpanel een actieve rol in (de vorming van) het jeugdbeleid.

Het grote belang van sport, cultuur, verenigingen en kerken

Sport is gezond en verbindt. Cultuur geeft de samenleving kleur. Binnen verenigingen bundelen inwoners hun krachten. In kerken zoeken inwoners naar zin. Om maar een paar van vele positieve punten te benoemen. Dit en nog veel meer maakt Houten tot een veelzijdig en rijk dorp.

De gemeente is altijd trots op al deze verbanden. Het CDA wil deze trots van Houten meer markeren en stimuleren, juist op die plekken waar verbanden onder druk staan en zij hun rol in de Houtense samenleving minder goed kunnen vervullen.

Het CDA wil de bijdrage van sport, cultuur, verenigingen en kerken aan de Houtense samenleving verder stimuleren. Dit vraagt maatwerk: dit kunnen subsidies zijn, denk- of menskracht, locaties en regelgeving.

Sport

Je kunt in Houten bijna elke sport beoefenen die er is bij een van de circa veertig sportverenigingen. 10.000 sporters doen dat. Er zijn veel heel goede voorzieningen. Van topsport tot de Tour de Schalkwijk, van schaatsen op het rond tot skaten.

- **Benut de kracht van sport.** CDA-wethouder Kees van Dalen maakte in 2020 afspraken de Houtense sportverenigingen, het zogenaamde 'sport-akkoord'. Over inclusief sporten, een omgeving die inspireert om te bewegen, een positieve sportcultuur, van jongs af aan bewegen en topsport die inspireert.
- **Zet in op rookvrije sportgelegenheden.** Steeds meer plekken worden rookvrij. Laat onze jongeren de eerste rookvrije generatie zijn.
- **Maak sporten ook inclusief.** Sporten is voor iedereen en bij verenigingen in Houten is er geen plaats voor discriminatie en racisme.
- **Ondersteun initiatieven als de Houtense spelen.** Daarbij nemen wijken het tegen elkaar op.

Ondersteuning van sportverenigingen

- **Blijf sportpunt Houten ondersteunen.** Sportpunt Houten speelt een belangrijke rol in de ondersteuning van sportverenigingen en de algemene infrastructuur voor sport in Houten
- **Ondersteun sportverenigingen.** Ze draaien op vrijwilligers. Het is daarom belangrijk dat sportverenigingen ondersteund worden in het vinden en opleiden van vrijwilligers. Vrijwilligers vormen immers de ruggengraat van verenigingen.
- **Blijf investeren in sportaccommodaties, inclusief het onderhoud.** Heb ook aandacht voor voldoende binnensportruimte.
- **Sport moet bereikbaar zijn voor iedereen.** Met een jeugdsportpas kunnen kinderen kennismaken met sporten.

Sport in de breedte

- **Zorg dat Houtense sportverenigingen en sporters kunnen herstellen van de coronapandemie.** Verenigingen hebben zware jaren achter de rug en zien vrijwilligers vertrekken. Ook zijn meer inwoners zelf gaan sporten in de buitenlucht. Hiervoor moeten goede buitenfaciliteiten beschikbaar zijn.
- **Faciliteer topsport.** Topsport is vaak een goede stimulans voor de breedtesport.
- **Leg meer de nadruk op het brede belang van sport.** Sporten is niet alleen gezond en leuk, het heeft ook positieve effecten op onderwerpen binnen andere beleidsterreinen, zoals het sociaal domein en samenleving. Op gemeentelijk niveau moet integraler naar sport worden gekeken.

Kunst en cultuur geven Houten kleur

We gluren bij de burens, struinen door de tuinen en fietsen een kunstroute. Kunst verbindt en inspireert. Cultuur geeft de samenleving kleur en draagt bij aan saamhorigheid en identiteit. Niet alleen professioneel, zoals het theater, maar ook de amateurverenigingen.

- **Ondersteun en faciliteer culturele evenementen meerjarig.** Dit kan samen met fondsen. Voorkom dat daarbij afhankelijkheid van de gemeente ontstaat. Op deze manier ontstaat een nog breder scala aan evenementen.
- **Cultuur- en amateurtheaterverenigingen verdienen een plek in Houten.** Er is een levendig theater dat ook gebruikt wordt door lokale verenigingen. Deze organisaties en samenwerking blijven we ondersteunen, zodat we het cultuur- en verenigingsleven in Houten behouden.
- **Ga zuinig met ons cultureel-historisch erfgoed om.** Houten heeft monumentale gebouwen en de omgeving is archeologisch rijk. Behoud beeldbepalende elementen. Maak het cultureel-historisch erfgoed in Houten toegankelijk en zorg dat er voor inwoners wat te beleven valt.

Kerken als kracht van de samenleving

- **Steun kerken in hun belangrijke rol in de samenleving.** Vanuit kerkelijke gemeenschappen worden veel initiatieven genomen gericht op alle Houtenaren. Kerken werken met hun pastoraat en diaconaat 'zij aan zij' met de gemeente en gaan zo nodig door waar de gemeente stopt of moet stoppen. Ze bieden zo hoop en houvast, en dragen bij aan sociale cohesie, zoals rondom armoedebestrijding en vluchtelingenopvang. Vrijwilligers zijn het cement van onze samenleving, en Houten mag trots zijn op zo veel plaatselijke vrijwilligers.

HOOFDSTUK 9

Houten bruist? Winkelen, vermaak en ondernemerschap

Het Rond, Castellum en het Oude dorp zijn belangrijke plekken voor Houtenaren. We doen er onze boodschappen en ontmoeten er andere mensen. En op bijzondere momenten komen we er samen om iets te beleven.

Aantrekkelijke centra zijn daarom in de ogen van het CDA wezenlijk voor de vitaliteit van Houten. Net als ondernemers die met hun activiteiten zorgen voor economische dynamiek.

Het CDA wil Houten meer laten bruisen. Tegengaan van leegstand, het ruimte bieden aan ondernemerschap en het opkrabbelen uit de coronapandemie zijn nodig voor een vitaal en bruisend Houten.

Leuke winkels in de drie centra van Houten

Om de drie centra in Houten (het Rond, Oude Dorp en Castellum) levendig te houden, zijn winkels een voorwaarde.

- **Retail vindt zo veel mogelijk plaats in de drie centra van Houten.** Detailhandel buiten de drie centra kan leiden tot oneerlijke concurrentie en leegloop van de centra. Dat vergt een actief, maar realistisch beleid, om winkels te behouden in de centra. Daarbij kunnen horeca en retail worden gecombineerd. Winkelen is immers vaak een combinatie van noodzaak en gezelligheid.
- **Zorg voor een goede balans tussen de centra in Houten en omgeving.** Het Rond en Castellum zijn onze hoofdwinkelcentra: gelegen aan het station, midden in de Noord en Zuid, en uitstekend bereikbaar voor fiets, wandelaar en ook autoverkeer. Het Oude Dorp is oude parel. Er zitten grenzen aan de groei van het Oude Dorp wat kan en wat we zouden moeten willen. De balans moet kloppen tussen deze drie centra. *Samen* moeten ze op kunnen tegen de uitdagingen buiten Houten.

Houd het Rond en andere centra vitaal

- **Maak het plein op het Rond gezelliger.** Het Rond is de afgelopen jaren al stukken gezelliger geworden vergeleken bij vroeger. Maar als gevolg van online winkelen hebben winkels het lastig. Voorkom leegloop van het Rond. Ga leegstand tegen.
- **Concentreer winkels in de centrumgebieden.** Bouw de leegstaande winkelpanden om tot woningen.
- **Werk samen met de ondernemersverenigingen.** Zij ontmoeten dagelijks het winkelend publiek en zijn nodig voor een gezond economisch klimaat.

Ons aloude Oude Dorp

Het Oude Dorp heeft een hart. Voor veel Houtenaren is het een fijne plek om te komen, op de markt, bij de bakker, vroeger bij de slager en de groenteboer. De horeca is sterk verbeterd, dat is winst.

- **Behoud het gemoedelijke karakter van het oude dorp.** Niet heel Houten hoeft er zijn boodschappen te doen. Het is niet voor niks een beschermd dorpsgezicht.

Werken in Houten

- **Maak leegstaande panden tijdelijk geschikt voor zzp'ers.** Veel Houtenaren zijn zzp'ers. Stimuleer locaties voor zzp'ers waar ze kunnen werken, vergaderen en elkaar ontmoeten.
- **Verminder papierwerk, verkort procedures, los knelpunten die ondernemers noemen op.** Ondernemers hebben last van bureaucratische regels en werkwijzen.
- **Betaal rekeningen van ondernemers direct en maximaal na dertig dagen.** Een late uitbetaling door de gemeente is nadelig voor de financiële positie van met name het mkb. Tijdige betaling vergroot het werkkapitaal van bedrijven. Andere overheidsorganisaties laten zien dat het kan.
- **Gebruik Houtense ondernemers om Houten op de kaart te zetten.** Houten bruist niet alleen van vrijwilligers, ook het ondernemerschap van Houtenaren is enorm. Enorm innovatieve ideeën komen uit Houten, en Houten kent vele bedrijven (klein en groot) die landelijk en internationaal de toon zetten. We mogen hier trotser op zijn, en deze bedrijven ondersteunen waar mogelijk.

Wonen in en rond Houten

Landelijk is er een gigantisch tekort aan woningen. Ook in Houten. We kunnen het landelijke probleem niet oplossen. Maar dat ontslaat ons niet van de verantwoordelijkheid ons steentje bij te dragen. Al was het maar om Houtenaren de kans te bieden om in hun dorp te blijven of terug te komen.

Woningen in Houten zijn duur. Dat blijft zo als we meer woningen bouwen. De woningprijzen zijn overal hoog. En Houten is natuurlijk een aantrekkelijke plaats om te wonen.

De Houtense woningmarkt is onevenwichtig. Daar kunnen we wel iets aan doen. Nu hebben we relatief veel eengezinswoningen en weinig woningen voor ouderen en starters. We bevorderen Houtense doorstroming als we in de Houtense behoefte voorzien.

Het CDA wil meer Houten bouwen: want wonen is een basisrecht. Slim bouwen naar Houtense woonwensen. Omgeven door groen, gericht op sociale samenhang, verbonden door fiets- en wandelpaden en niet te hoog.

Bouwen vanuit uitgangspunten

De manier waarop we meer Houten bouwen ligt onder een vergrootglas. De Houtense samenleving heeft laten merken dat er niet zomaar een breuk mag zijn met het bestaande Houten. Dit onderschrijven we. Maar dit betekent niet dat Houten niet mag veranderen. Stilstand kan ook achteruitgang betekenen.

We vinden het als CDA belangrijk dat we bouwen vanuit gezamenlijke uitgangspunten. Zij aan zij! Uitgangspunten over de hoeveelheid groen, het type woningen, de hoogte van nieuwbouw, de infrastructuur, de aandacht voor sociale samenhang, veiligheid, enzovoort.

- **We gaan niet op voorhand uit van een bepaald aantal te bouwen woningen.** De gezamenlijke uitgangspunten bepalen het aantal woningen dat we kunnen en willen bouwen. Aantallen zijn dus geen doel op zich, maar een uitkomst. We gaan niet op voorhand uit van het aantal van 4.750 dat uit het onderzoek naar de woningbehoefte is gekomen. Dit betekent niet dat we niet veel woningen willen bouwen. Dit betekent wel dat dit aantal anders kan uitvallen dan in de oude plannen, als dat wenselijk is om aan onze gezamenlijke uitgangspunten te voldoen. Het CDA neemt dit niet lichtzinnig op: elke woning die we bouwen draagt bij aan het oplossen van de woningnood.

Wonen is een basisrecht

- **Zorg voor structurele woonaanpak voor kwetsbare doelgroepen.** Hiermee kunnen we kwetsbare inwoners een stabiele basis bieden. Herstel begint met een huis. Sociale woningbouw is hierbij essentieel.
- **Voorkom herhaalde dakloosheid.** Vanaf 2022 is Houten zelf verantwoordelijk voor Beschermd Wonen, dit biedt kansen, zoals het voorkomen van huisuitzettingen.
- **Investeer in veerkrachtige wijken.** Inwoners die zich thuis voelen in een wijk dragen ook bij aan een veilige en leefbare wijk. Daarom willen we dat ook kwetsbare inwoners normaal in een wijk kunnen wonen. Hier kunnen initiatieven bij helpen die groepen inwoners met elkaar verbindt.

Houtens bouwen

- **Bouw op z'n Houtens.** Dat betekent dat Houtenaren hun Houtense dorp blijven herkennen in nieuwbouwplannen, binnen en buiten de Rondweg.
- **Behoud de karakteristieke Houtense laagbouw.** Dit betekent niet hoger dan maximaal zes bouwlagen in centrumgebieden. Dit sluit een enkele *land mark* op voorhand niet uit. Eventuele plannen hiervoor moeten kunnen rekenen op breed draagvlak in de samenleving.
- **Versterk de bestaande fietsstructuur en wijkindeling.** Deze opzet van Houten is alleen maar krachtiger geworden nu duurzaamheid gelukkig steeds belangrijker wordt.
- **Stimuleer efficiënt ruimtegebruik op bedrijventerreinen.** Ook bedrijven nemen schaarse ruimte in. Optimale benutting van bedrijventerreinen vergroot de kwaliteit van onze welvaart.
- **Blijf locaties benutten die binnen de Rondweg beschikbaar komen.** Op beperkte schaal kunnen her en der woningen of andere gebouwen worden toegevoegd op plaatsen waar ruimte ontstaat doordat panden worden afgebroken. Daarbij wordt gelet op de aansluiting bij bestaande gebouwen in de buurt.

Ontwikkel Houten-Oost

Er is veel onderzoek gedaan naar bouwen in en rond Houten. Onder meer naar de mogelijkheden voor Houten Noord-West en –Oost.

Noordwest valt voor het CDA af als grootschalige bouwlocatie. Het gebied ligt te dicht bij de snelweg als gezonde woon- of leefomgeving, verleggen van de rondweg is duur en uitkopen van de kassen en bedrijvigheid kost veel geld.

Oost daarentegen kan worden ontwikkeld op een manier die aansluit bij het karakter van Houten. Ook dat is geen keuze zonder nadelen, maar wel de beste als Houten wil bijdragen aan het oplossen van het tekort aan woningen.

- **Voeg aan de oostkant van Houten een woonwijk toe.** Een mooie Houtense woonwijk waarmee we opnieuw een uniek staaltje dorp neerzetten in Nederland en de wereld. Een plek waar Houtenaren graag willen wonen! Met oog voor innovatie, in het bijzonder op het gebied van duurzaamheid. Bij de uitwerking van de plannen wordt rekening gehouden met de uitkomsten van onderzoeken die nog verricht zullen worden en betrekken we groepen inwoners.

Hoe gaan we bouwen

- **Bouw voor de lange termijn.** Woningen die nu gebouwd worden staan er over 100 jaar nog steeds. Bouw daarom woningen waar mensen graag in wonen.
- **Betrek inwoners bij de ontwikkeling.** Bouw niet iets waar we samen niet uitkomen. Door inwoners te betrekken bij woonprojecten en ze actief te laten bijdragen, kunnen we bouwen voor Houtenaren. Maak ook slim gebruik van het voornemen van de regering om het toewijzen van woningen aan inwoners eenvoudiger te maken.
- **Besteed extra aandacht aan sociale cohesie.** Geef bij wonen ruimte aan initiatief van Houtenaren. Omdat zij een woning achterlaten, bevordert dit tevens de doorstroming. Zorg voor ontmoetingsplekken in de wijken, buiten en binnen.
- **Besteed extra aandacht aan duurzaamheid.** Dit vergt innovatie en creativiteit.

Woningen toevoegen waar het kan

- **Bouw zo nodig kantoren om tot woningen.** In Houten zijn veel kantoren tot appartementen omgebouwd. Dat is een succes. Houd dat erin.
- **Denk ook aan casco-bouw en zelfbouw-mogelijkheden.** Dit maakt het voor jongeren mogelijk om een woning te bemachtigen. Ook delen of verhuren van woningen kan extra woningen opleveren, net als tijdelijke woningen.
- **Maak het bouwen op eigen grond mogelijk voor familie.** Niet tijdelijk, maar structureel. Dit versterkt de verbondenheid tussen generaties.
- **Maak grond vrij voor nieuwe eco-wijken.** Maak het mogelijk dat toekomstige bewoners gezamenlijk opdrachtgever zijn voor hun eigen duurzame nieuwbouwproject.

Knarrenhoven en andere woonvormen voor ouderen

Houten vergrijst. Over twintig jaar wonen er veel tachtig-plussers in Houten. Voor hen zijn er nu maar weinig passende woningen.

- **Bied ruimte voor nieuwe woonconcepten.** Denk aan wooninitiatieven voor ouderen en hofjes voor ouderen, zogenaamde knarrenhofjes. Maar ook aan meergeneratiewoningen (kangeroewoningen).
- **Stimuleer mantelzorgwoningen naast de woning van zorgvragers.** Handel aanvragen voor mantelzorgwoningen en familiehuizen snel af.
- **Bouw woonzorgcomplexen.** Woningen waar ouderen kunnen blijven wonen als ze steeds meer zorg nodig hebben. Maar denk ook aan beschermd wonen voor hen die ondersteuning nodig hebben.

Huur-/koopconstructies voor starters

- **Maak combinaties van huren en koop mogelijk.** Jongeren kunnen dan eerder een woning kopen (bijvoorbeeld tegen een 30% lagere prijs). Bij verkoop koopt de gemeente of woningbouwvereniging de woning terug. Naast Koopgarant zijn er nog heel veel andere slimme koop- en huurproducten, waarmee starters en jongeren een betaalbare woning kunnen kopen
- **Bestem koopwoningen voor bepaalde doelgroepen.** Dit kan met een doelgroepenverordening en eis dat de koper zelf de woning bewoont.
- **Maak beleid om het opkopen van woningen door investeerders tegen te gaan.** Veel grotere steden maken dit al onmogelijk.
- **Bied up-to-date startersleningen aan starters op de woningmarkt.** Dit kan jongeren helpen om een woning te kopen.

Houten nog mooier

- **Ook woningbouw verdient mooie architectuur.** Voorkom verrommeling van bestaande huizen. Stel opnieuw een welstandscommissie in. Een constructieve groep betrokken inwoners met specifieke expertise.
- **Pak samen met ondernemers de revitalisering van de Doornkade op.** Aan de Noordwest-kant zijn volop mogelijkheden voor bedrijvigheid.
- **Sluit woningen op het Rondeel niet bij voorbaat uit.** Wanneer bedrijfsgebouwen lang leeg blijven staan, komen andere bestemmingen in beeld.
- **Dring aan op mooie architectuur.** Houten heeft unieke en bijzondere gebouwen. Denk aan het Aluminiumgebouw, het gebouw van de Koninklijke Nederlandse Munt en de brandweerkazerne.

In het kort

Wat het CDA in Houten drijft: laten we elke dag opnieuw samen werken aan een samenleving die niet draait om "ieder voor zich" maar om "zij aan zij".

We maken nadrukkelijk keuzes die zich richten op een dorp dat we door willen geven aan volgende generaties: recht doen, gezond leven, verschil verbinden. Daarvoor willen we samen verantwoordelijk zijn.

Het CDA wil mensen tot hun recht laten komen (**publieke gerechtigheid**), zodat iedereen naar vermogen mee kan doen (**gespreide verantwoordelijkheid**), omziet naar elkaar (**solidariteit**) en bouwt aan een mooie toekomst voor onze kinderen (**rentmeesterschap**).

CDA Houten, Schalkwijk, 't Goy, Tull en 't Waal

1 - Houten: 4 dorpen en een buitengebied | Het CDA wil de kern Houten meer verbinden met de andere dorpen en het buitengebied. En het buitengebied meer verbinden met de regio.

2 - De gemeente is er voor de inwoners. Niet andersom | Het CDA wil dat de gemeente ervoor zorgt dat inwoners goed kunnen volgen waarom de gemeente bepaalde besluiten neemt. We vinden het belangrijk dat inwoners ervaren dat de gemeente er voor hen is.

3 - Initiatieven van Houtenaren koesteren | Het CDA wil dat de gemeente actief goede initiatieven van inwoners oppikt en ondersteunt.

4 - Houtenaren mogen en kunnen meedoen | Het CDA wil meer aandacht voor de specifieke Houtense zorgbehoeftes.

5 - Duurzaamheid als dure Houtense plicht | Het CDA wil de Houtense duurzaamheidsambities 'van onderop' invullen. Niet alleen lokaal de lasten, maar ook lokale (financiële) lusten.

6 - Vervoer en mobiliteit | Het CDA wil een Houten waarin onze karakteristieke fiets- en wandelstructuur goed samengaat met noodzakelijk autoverkeer.

7 - Meer aandacht voor jongeren en gezinnen | Het CDA wil meer prioriteit voor het aantrekkelijk maken van Houten voor jongeren en gezinnen. Dit vraagt tijd en geld voor een breed scala aan onderwerpen van jeugdzorg tot evenementen, van leesbevordering tot recreatie.

8 - Het grote belang van sport, cultuur, verenigingen en kerken | Het CDA wil de bijdrage van sport, cultuur, verenigingen en kerken aan de Houtense samenleving verder stimuleren. Dit vraagt maatwerk: dit kunnen subsidies zijn, denk- of menskracht, locaties en regelgeving.

9 - Houten bruist? Winkelen, vermaak en ondernemerschap | Het CDA wil Houten meer laten bruisen. Tegengaan van leegstand, het ruimte bieden aan ondernemerschap en het opkrabbelen uit de coronapandemie zijn nodig voor een vitaal en bruisend Houten.

10 - Wonen in en rond Houten | Het CDA wil meer Houten bouwen, want wonen is een basisrecht. Slim bouwen naar Houtense woonwensen. Omgeven door groen, gericht op sociale samenhang, verbonden door fiets- en wandelpaden en niet te hoog.

Zij aan zij

©2022 CDA Houten, Schalkwijk, 't Goy, Tull en 't Waal